

lombosfaanyag bázisát. A harmadik ötéves tervben a nyár alapanyag megtermelésétől függően (rizs-szalma, nád, tőzeg és lenpozdorja hozzáadásával) a pótanyag gyártás révén a fenyőfűrészáru import még további 7—8 százalékkal csökkenthető, tehát *megvan a lehetőség a jelenlegi fenyőfűrészáru importnak tíz éven belüli 25 százalékos csökkentésére.*

A túlzott fenyvesítés ellen szólnak nem utolsó sorban a világpiaci árak is. A világpiacon azonos választék és minőség esetén a kemény lombosfa kétszer, sőt háromszor drágább, mint a fenyőfa. A tölgy fűrészrönk például 2,82-szer drágább, mint a fenyőfűrészrönk. A tölgy fűrészáru 2,06-szor, a kőris fűrészáru 2,51-szer, a juhar, 2,03-szor drágább mint a fenyőfűrészáru. *A világpiacon általában fenyőfa-kínálat és keménylombosfa-kereslet van.*

Pótanyag gyártása révén tehát már a közeljövőben tekintélyes fa- és fenyőfűrészáru importot takaríthatunk meg, a fennmaradó import fenyőfűrészárut azonos minőségben egyáltalában nem, mennyiségben sokkal drágábban igen nagy veszélyek és áldozatok árán és legkevesebb 80 év múlva tudnók idehaza megtermelni. Közben tekintélyes kiterjedésű lombosfa termőhelyet kell feláldozni a „túlzott“ fenyvesítés miatt kevésbé értékes faanyag kétséges megtermelése érdekében, viszont értékes lombosfa biztos megtermeléséről, egyben a pótanyagiparunk további fejlesztésének lehetőségéről kell lemondanunk.

Természeti adottságaink között az egyedül célszerű: *a legmesszebbmennyően biztosítani minél több és értékesebb kemény és lágy, főleg gyorsan növő lombfa megtermelését, majd az erdőfejlesztési, fatakarékossági határozatok következetes végrehajtásával értékes, készáruvá feldolgozott lombosfa exportálásával továbbra is import útján beszerezni a pótanyagokkal nem helyettesíthető fenyőfűrészárut.*

Az akáckérdéshez

BÉK.Y ALBERT

a mezőgazdasági tudományok doktora

A természetes erdő legfőbb jellemzője a fák olyan sűrű állása, hogy ugyanazon a területen fűfélék ne tenyészhessenek, hogy az kizáróan a fák életét szolgálja, mert csak ilyen sűrű állás mellett védhetik meg a fák a talajt a szél és a nap káros hatása ellen; tarthatják fenn, sőt gyarapíthatják annak termőerejét; nevelhetnek értékes és sok törzsfát, és nem ágas-bogas, görcsös faanyagot. Magról történő természetes felújítás esetében is arra törekszik az erdő, hogy kendersűrű fiatalossal kizárja a fűféléket a területről s azt teljesen a fák részére foglalja le. Ezt a sűrűséget a természetes erdő az alkotó fafajok szerint rövidebb-hosszabb ideig, vagy állandóan megtartja.

Hogy az előbbieket tekintetében az akác miképpen viselkedik — nem tudjuk. Ezért megokolt és célszerű volna legalább egynegyed holdon, akácnak való silány, közepes és jó termőerejű talajon 40—50 cm sortávolsággal, magvetéssel — mint a csemetekertben — akácerdőt telepíteni s jó záródásig való gondozás után teljesen magára hagyva, a természetre bízva felnevelni. Ebből meg lehetne tudni az akác természetét és a különböző talajokon való viselkedését. Mert ha pl. jó talajon az akác elegyetlenül is

képes olyan zárt állományt fenntartani, amely alatt fűfélék nem verődnek fel, akkor ilyen helyre az akác elegyetlenül is alkalmas. Ha pedig pl. a silány talajon erre nem képes, akkor ilyen helyre célszerűen csak más fajtával elegyítve telepíthető.

A sűrű telepítéstől az erdőt ne féltsük, mert hiszen az erdő alaptermészetéhez tartozik, hogy benne a fafajok a létért küzdenek. Az erdő szempontjából a fafajok harca sokkal természetesebb, mintha ezt fűfélék ellen kell megvívniok, mert az utóbbi harcba már a talajromlás is beleelegyedik.

Ha mesterséges erdőt a természet példamutatása szerint akarnánk telepíteni, a csemetéket a természetes újulatával egyenlő sűrűséggel kellene ültetnünk. Hogy nem így tesszük, ez nem azt jelenti, hogy a természetnél jobban tudunk erdőt telepíteni, hanem azt, hogy a munkával és költséggel takarékoskodunk. A ritkább ültetés hátrányát azzal iparkodunk javítani, hogy a talajt mesterségesen műveljük addig, amíg annak gondozását a záródott csemeték átveszik. A természet példáját azzal igyekszünk követni, hogy a csemetéket a záródás mielőbbi elérhetése szerinti sűrűséggel ültetjük. A gyorsabban növvő csemeték ültető hálózata tehát ritkább, a lassabban növvőké pedig sűrűbb.

„*Útmutatás az Alföld fásításának munkájához*“ című zsebkönyvemben az akác ültetésére 1,5—2 méter sortávolságot és 1—1,5 méter csemetetávolságot ajánlok, ami kataszteri holdanként 1900—3800 csemetének felel meg. Az erdő szempontjából *a még kisebb sortávolság még előnyösebb*. Búja talajon az akác magcsemetéje egy év alatt két méter magasra is megnő. Ilyenből 2 méter sor- és 2 méter csemetetávolsággal, holdanként 1440 csemetével is telepíthető erdő. *Ne a minél ritkább telepítésre törekedjünk azonban, hanem arra, hogy ugyanazon a területen minél több faanyagot termesszünk* (mert erre szükségünk van) *s emellett a talaj javítására is több gondot fordítsunk és a fatörzsek szép fejlődését, meg a kiválóbb minőségű egyedek érvényesülését is elősegítsük*. Panasz van az ellen, hogy akácainkból kevés előhasználati faanyag kerül ki. A kellő sűrűségű ültetés ezt a panaszt megszünteti.

A mesterségesen telepített erdő akkor tökéletes erdő, ha megvan benne a természetes erdő főjellege: a fáknak olyan sűrű állása, hogy a fűfélék kizárásával teljesen a maguk részére foglalják el a talajt, védve azt a szél és nap káros hatása ellen. A nagyon fényigényes és gyér lombozatú akácból csak kedvező viszonyok, elsősorban kedvező talajviszonyok mellett telepíthető ilyen erdő. Ellenkező esetben az akácot más, sűrűbb lombozatú és az akác árnyékolását tűrő fajtával kell elegyíteni. Erre a célra megfelelőnek látszik a gyertyán és a szil, de meg lehet próbálni a zöldjuhart is. Hogy e fafajok sora közé egy, két vagy három sor akác kerüljön, az elsősorban a talajviszonyoktól függ. Az akácnak feketefenyővel történő elegyítése is kedvező eredményt ígér. Érdemes ezt is kitapasztalni.

Szó esik arról, hogy különleges célokra (pl. szőlőkarónak) rövid vágásfordulóval neveljünk akácerdőt. Az akácnak csak a gesztfája tartós (sokkal tartósabb a tölgyénél), a szijácsának azonban nincs tartóssága. Erre tehát ügyeljünk.

A méhészet érdekében nemcsak célszerű, de szükséges volna *a későn virító akácfáknak minél nagyobb mennyiségben történő elszaporítása*. Ha az újabbban előtérbe került sudárákác a közönségesnél később virítana, ennek elterjesztésével kettős célt érnénk el.